

Агроменаџмент Вовед

Доц. д-р Ана Котевска

1

Скопје, 2013

Содржина

1. Менаџмент (дефиниција)
2. Функции на менаџментот
3. Мерење на перформансите на менаџментот
4. Ефикасност, ефективност и перформансите на менаџментот
5. Нивоа на менаџментот
6. Функциите на менаџментот според нивото на менаџмент
7. Менаџерски вештини
8. Менаџерски вештини според нивото на менаџмент
9. Менаџментот и опкружувањето
10. Дефиниција - Агроменаџмент
11. Специфичности на земјоделското производство
12. Литература

▶ 2

Менаџмент (дефиниција)

Менаџментот е...

- ▶ универзален процес на
- ▶ ефективно и ефикасно извршување на работата
- ▶ со помош на други луѓе и
- ▶ ангажирање на ресурсите
- ▶ во остварување на однапред дефинираните цели на претпријатието

▶ 3

Менаџмент

Функции на менаџментот

▶ Ако

Менаџментот е универзален процес на ефективно и ефикасно извршување на работата со помош на други луѓе и ангажирање на ресурсите во остварување на однапред дефинираните цели на претпријатието

што е задача на менаџерот?

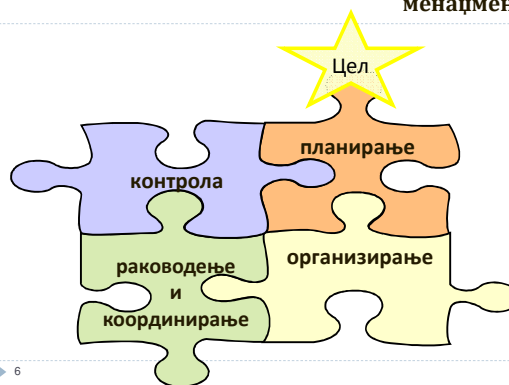
▶

Функции на менаџментот

Која функција е поважна?

	Henri Fayol	Henry H. Albers	Stephen Robbins, Debu Mukerji	Harold Koontz, Cyril O'Donnell	Howard M. Carlisle	Theo Haiman, William G. Scott	Ernest Dale	William T. Greenwood	Herbert G.Hicks, Ray C. Gullett	Joseph L. Massie
Планирање	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Организирање	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Екипирање кадри		X		X	X	X	X	X		X
Насочување		X		X	X		X	X		X
Контролирање	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Раководење			X					X		
Претставување					X		X			
Влијание						X				
Иновирање							X			
Одлучување								X		X
Креирање									X	
Мотивирање									X	
Комуницирање									X	X
Командување		X								
Координирање		X								

Функции на менаџментот

▶ 6

Менаџмент

Функции на менаџментот

Планирање

- ▶ какви цели да се извршуваат?
- ▶ какви акции да се преземат (во која насока)?
- ▶ како да се користат ресурсите за да се остварат целите?

Организирање

- ▶ Структурирање на работните односи со цел полесно да се остварат организациските цели.

Координирање

- ▶ Помагаат на вработените да ја разберат улогата која ја имаат во остварувањето на организациските цели

Контрола

- ▶ Оценување колку добро се остваруваат организациските цели и преземање акција за одржување или подобрување на извршувањето

Мерење на перформансите на менаџментот

Ефикасност vs. Ефективност

Ефикасност

- ▶ Мерило за тоа колку добро или колку продуктивно се користени ресурсите за остварување на целта
- ▶ Цел: минимизирање на влезни ресурси или време

Ефективност

- ▶ Мерило за соодветноста на целите одбрани да се извршуваат и степенот на нивно остварување.
- ▶ Цел: соодветни цели и поголем степен на нивно остварување.

8

Ефикасност, ефективност и перформанси во организацијата

Ефективност	Висока	<p>Ниска ефикасност - висока ефективност Менаџерот избира правилни цели, но работи со слаба употреба на ресурси за да ги оствари. Резултат: производ кој го сакаат купувачите, но е многу скап за да го купат.</p>	<p>Висока ефикасност - висока ефективност Менаџерот избира правилни цели, и добро ги употребува ресурси за да ги оствари тие цели. Резултат: производ кој го сакаат купувачите, со квалитет и цена кои што можат да си ги дозволат.</p>
	Ниска	<p>Ниска ефикасност - ниска ефективност Менаџерот избира несоодветни цели и работи со слаба употреба на ресурси за да ги оствари. Резултат: производ со низок квалитет кој што купувачите не го сакаат.</p>	<p>Висока ефикасност - ниска ефективност Менаџерот избира несоодветни цели, но добро ги употребува ресурси за да ги оствари тие цели. Резултат: производ со висок квалитет којшто купувачите не го сакаат.</p>
		Ниска	Висока
		Ефикасност	

Извор: Jones, G.R., George, J.M. (2008). Современ менаџмент (превод). Стр. 7.

Нивоа на менаџмент

Врвен менаџмент

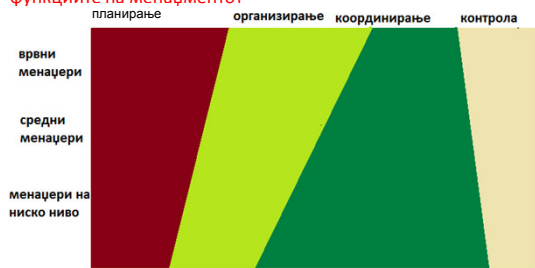
Среден менаџмент

Менаџмент на пониско ниво

Функциите на менаџмент според нивоата на менаџмент

Време коешто менаџерите го трошат во обавувањето на функциите на менаџментот

11

Менаџерски вештини

Концепциски вештини

- ▶ Способност да се анализира и дијагностицира ситуацијата и да се прави разлика помеѓу причина и последица

Човечки вештини

- ▶ Способност да се разбере, промени, води и контролира однесувањето на другите поединци и груп
- ▶ Преку развивање на способностите за комуникација, координација и мотивација на луѓето

Технички вештини

- ▶ Специфични вештини, знаења и техники потребни за извршување на организациската улога

12

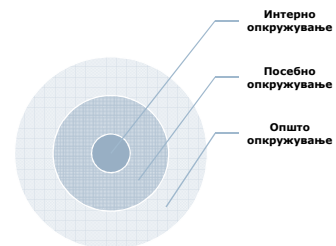
Менаџерски вештини според нивоата на менаџмент

- ✓ Кои менаџерски вештини се нај/позначајни?
- ✓ Како, каде и кога се развиваат овие вештини?

Менаџментот и опкружувањето

- Затворен vs. отворен систем
- Стабилно vs. динамичко опкружување
- Интерно, посебно (потесно) и општо (пошироко) опкружување

14

Термини

Management

- ▶ Управување?
- ▶ Раководење?
- ▶ Управување и раководење?
- ▶ Менаџмент?

'to manage'

- [with object] be in charge of (a business, organization, or undertaking); run
 - have the position of supervising (staff) at work.
 - be the manager of (a sports team or a performer)
 - use (money, time, or other resources) sensibly
 - maintain control over (a person or animal)
 - control the use or exploitation of (land)
- [no object] succeed in surviving or in achieving something despite difficult circumstances; cope

'management'

- the process of dealing with or controlling things or people
 - the people managing a company or organization, regarded collectively:
 - the responsibility for and control of a company or organization

Извор: <http://oxforddictionaries.com/>

▶

Агроменаџмент

Дефиниции

Земјоделство...

...е стопанска област во која што се произведуваат растителни и сточарски производи наменети за исхрана на населението, суровини во преработувачката индустрија и одгледување на растенија и животни за други цели (спорт, рекреација, хоби)

Менаџмент...

...се дефинира како универзален процес на ефективно и ефикасно извршување на работата со помош на други луѓе и ангажирање на ресурсите во оставрување на однапред дефинираните цели на претпријатието

Агроменаџмент...

...преставува остварување на утврдените цели на земјоделското производство во специфични производни услови и ефикасно искористување на ограничените ресурси

▶ 16

Агроменаџмент

Специфичности на земјоделското производство

- Масата на производот** се создава главно во самиот процес на производство (како последица на растењето на растенијата и животните)
- Средствата на трудот** се специфични по структура и организација на користење:
 - Земјоделските машини се движат по предметот на трудот
 - Земјиштето како основно средство претставува
 - Локација и произведен фактор
 - Неподвижност, неразмножливост, непотрошливост
- Природни фактори**
 - Земјиште** (плодност, положба кон пазар и сообраќајни врски)
 - Клима** (температура и влажност на воздух, врнежи, ветрови, должина на вегетациони период)
 - Биолошки капацитет**

▶ 17

Агроменаџмент

Специфичности на земјоделското производство

4. Процес на земјоделското производство

Сезонски карактер

- Неравномерно (сезонско) вклучување на средства (капитал, опрема, труд)
 - Потреба за порационално користење на средства за работа и суровини
 - Производителите не можат да бидат строго специјализирани само на една операција
 - Помал обрт на средства во однос на останатите индустрии
- Неравномерен (сезонски) пласман на производите
 - Складирање и транспорт - делумно решение
- Потреба за намалување на ризикот
- Индустрijализација

Непрекинливост

- Слаба флексибилност кон промени на пазарот

▶ 18

Агроменаџмент

Специфичности на
земјоделското производство

5. Општествено-економски услови

- Макроекономска политика** (развиеност на пазарот, политика на формирање на цени, инвестициона и кредитна политика, развиеност на други индустрии поврзани со земјоделството, надворешно-трговската политика...)
- Аграрна политика** (имотни односи, здружување, закони и регулативи...)
- Научно-технолошки развој** (биолошки, механизациони и организациски)
- Културно-техничко ниво на образованост и животен стандард на населението**
- Глобализација**

▶ 19

Литература

1. Gareth R. Jones, Jennifer M. George: *Современ менаџмент*. (превод). Глобал комуникации. Скопје, 2008. стр. 2-41
2. Тодор Галев, Богдан Арсовски: *Организација на земјоделските стопанства и организација на сточарското производство*. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Скопје, 1990, стр. 4-10

▶ 20

Прашања за учење (пример)

1. Што се подразбира под поимите *менаџмент* и *агроменаџмент* и од каде произлегуваат сличностите и разликите помеѓу нив?
2. Во што се разликуваат трите нивоа на менаџмент?
3. На кој начин менаџерите од сите нивоа на менаџмент можат да придонесат за организациската ефикасност и ефективност?
4. Кои функции на менаџментот ги извршуваат менаџерите од сите три нивоа на менаџмент?
5. Кои менаџерски вештини им се потребни на менаџерите од сите три нивоа на менаџмент?
6. Што се подразбира под поимот *организациски ресурси*?
7. Опишете ја разликата помеѓу поимите *ефикасност* и *ефективност*.
8. Каково е извршувањето во организацијата кога има ниска ефикасност, а висока ефективност?
9. Зошто остварувањето на конкурентска предност е важно за менаџерите?
10. Кои се специфичностите на земјоделското производство кои го издвојуваат агроменаџментот како посебна наука?

▶ 21